

Vieraslajiasioiden neuvottelukunnan kokous 10.3.2016

Vieraslajiasioiden neuvottelukunnan yhdeksännessä kokouksessa hyväksyttiin suositusehdotus vieraslajien haitallisuuden arviointikriteereistä ja vieraslajiviestintäsuunnitelma sekä kuultiin yrittäjä Miia Korhosen esitys "Luontoturva Ky esimerkkinä uudesta vieraslajeihin liittyvästä elinkeinotoiminnasta". Lisäksi kokouksessa käytiin läpi seurantajaoston ja VISAKE-hankkeen tilannekatsaus, kansallisen vieraslajistrategian 16 toimenpidekokonaisuuden toteutumistilanne sekä ajankohtaisia vieraslajiasioita, kuten tilannekatsaus vieraslajilainsäädännöstä. Osallistujia oli paikalla 20.

Neuvottelukunta hyväksyi vieraslajien haitallisuuden arviointikriteerit. Kriteerien avulla pyritään selkeyttämään ja yhdenmukaistamaan haitallisuuden arviointia. Haitallisuuden arviointikriteerit on jaettu kahteen osaan: A. Suomessa jo vakiintuneet vieraslajit ja B. Suomeen mahdollisesti tulevien, Suomessa satunnaisesti tai vakiintuneina, mutta harvinaisina esiintyvät vieraslajit. Kriteerien avulla arvioidaan vieraslajista aiheutuvia haittoja alkuperäisille lajeille, elinympäristölle/ekosysteemeille, yhteiskunnalle sekä ihmisten terveydelle ja turvallisuudelle. Pisteytyksen perusteella lajit luokitellaan jatkossa 8 haitallisuusluokkaan. Kriteerien avulla on tarkoitus arvioida etenkin uusien vieraslajien haitallisuutta.

Neuvottelukunta hyväksyi vieraslajiviestintäsuunnitelman. Viestintäkalenteriin 2016 on listattu runsaasti viestintätoimenpiteitä ja kaikki neuvottelukunnassa mukana olevat tahot osallistuvat vieraslajiviestintään.

Esimerkkinä uudesta vieraslajeihin liittyvästä elinkeinotoiminnasta yrittäjä Miia Korhonen Luontoturva Ky:stä esitteli yritystään, joka keskittyy vieraslajikasvien lähinnä jättiputken torjuntaan ja siihen liittyvään tiedotukseen. Yrityksen asiakkaita ovat kaupungit, kunnat, kiinteistöhuollot, viherpalvelut ja yksityiset henkilöt. Yritys järjestää lisäksi jättiputken tunnistamiseen ja torjuntaan liittyviä valokuvanäyttelyitä. Luontoturva Ky:n perustamisesta kertova uutinen löytyy vieraslajiportaalista (14.01.2016).

Seurantajaoston katsauksessa keskityttiin Vieraslajien varhaisvaroitus- ja seurantajärjestelmän kehitys ja tahattomien leviämistä hallinta (VISAKE) -hankkeen edistymiseen sekä vieraslajiportaalin kehittämistarpeisiin ja -suunnitelmiin. Tähän mennessä on tehty vieraslajiportaaliin teknisiä parannuksia, rakenteellisia muutoksia ja tuotettu uutta sisältöä sekä kehitetty vieraslajinimistöön ja luokitukseen liittyviä prosesseja sekä kartoitettu vieraslajitietolähteitä. Suunnitelmissa on, että VISAKE-hanke pitää avoimeen datan jakamiseen liittyvän työpajan Venäjällä yhdessä GBIF-verkoston kanssa. Lisäksi VISAKE-hankkeessa selvitetään EU:n haitallisten vieraslajien tahattomia leviämistä ja tehdään vaadittava toimintasuunnitelma.

Neuvottelukunta käsitteli kansallisen vieraslajistrategian 16 toimenpidekokonaisuuden toteutumistilannetta 10.3.2016. Todettiin, että tilanne on kehittynyt ja että monen toimenpiteen kohdalla toimet ovat käynnissä ja osa toimenpiteistä on jo kokonaan toteutunut. Vieraslajistrategian toteutumisen väliarviointi on tehtävä vuoden 2016 aikana.

Ajankohtaisia vieraslajiasioissa esitettiin tilannekatsaus vieraslajilainsäädännöstä, jossa todettiin, että EU:n vieraslajiluettelo (37 lajia) on hyväksytty 4.12.2015 ja se tulee voimaan kevään aikana, tarkka päivämäärä ei kuitenkaan ole tiedossa. Noin 20 uutta riskinarviointia on valmistunut ja luettelon päivitys on jo käynnistynyt ennen sen voimaantuloa. Kansallinen vieraslajilaki (1709/2015) ja Valtioneuvoston asetus kansallisesti merkittävistä haitallisista vieraslajeista (1725/2015) tulivat voimaan 1.1.2016. Myös kansallisen luettelon täydentäminen on aloitettu tätä varten erikseen asetetussa kansallisessa asiantuntijaryhmässä.